

samfundsonder. Det er folketingets. Og når folketinget har arbejdsopgaven, må folketinget også benytte sig af det nødvendige værktøj til opgavens løsning.

Forhåbentlig vil det hurtigt lykkes at få vedtaget »Redningsplanen for Danmark« (september 1979), så den nuværende arbejdsløshed fjernes. Meget hurtigt vil klientelet for den foreslåede ordning derved få et helt andet præg end de nuværende arbejdsløse. De vil finde deres plads i de mange ledige job i erhvervslivet, og dagpengemodtagerne vil fortrinsvis blive husmødre, studerende m. fl., der i kortere perioder gerne vil have et supplement til at klare dagen og vejen. Dette er en fordel for de pågældende, men skam også for det offentlige, som får udført mange hverv langt billigere end nu. Samfundsökonomisk sker der så det, at mange af dem, der ellers ville være ansat i stat eller kommune, nu kommer til at arbejde i det private erhvervsliv, hvis indsats er krumtappen til klaring af de store vanskeligheder, landet er ført ud i af en årelang dårlig politisk ledelse.

I agitationen mod lovforslaget vil det muligt blive anført, at der vil ske en udvidelse af den offentlige sektor. Dette er ikke rigtigt for så vidt angår dem, der ellers ville få arbejdsløshedsdagpenge. De er i virkeligheden også nu ansat i den offentlige sektor, blot med den for samfundet så bekostelige forpligtelse, at de ikke må bestille noget. Andre, der gør brug af dagpengeretten, vil ikke øge den offentlige sektor, for så vidt de udlitseres til private virksomheder. Benyttes de til arbejde for det offentlige, beror de samfundsökonomiske virkninger heraf på, hvorvidt arbejdet tilrettelægges således, at den samfundsmæssige værdi af arbejdsindsatsen kommer til at overstige dagpengebeløbet. I øjeblikket er personalenormeringen hos stat og kommune baseret på, at man skal kunne klare spidsbelastningsperioder og uger, hvor fraværet til kurser, sygdom, tjenesterejser osv. overstiger det normale. I fremtiden kan disse mål for medarbejdertallet mange steder nedsættes, fordi der vil være en reserve. Og på mange offentlige arbejdspladser deles det mere ukvalificerede idiotarbejde ud over de fastansatte. Det kan nu klares af 240 kroners-folkene, så antallet af fast ansatte også af den grund kan nedsættes.

Til § 3

Fremskridtspartiet lægger i arbejdsløshedssagen – som i pensionslovgivningen – vægt på, at skatteyderfinansierede udbetalinger udgør det samme beløb for alle. Blandt den nuværende ordnings

utiltalende træk hører, at den, der i forvejen har været velaflagt, også skal have flere penge, når arbejdsløshed indtræder. Han har jo endda haft bedre mulighed end den lavtlønnede for at inddække eventuelle merbehov ved at tegne frivillig arbejdsløshedsforsikring. Den i 1970 indførte 90 pct.-regel har voldt megen ulighed og megen samfundsmæssig skade ved at gøre det direkte frastødende for den, der – måske midlertidigt – har kunnet sælge sin arbejdskraft til en høj pris, at gå i arbejde til en lavere løn, fordi forholdene har udviklet sig sådan, at den særlig høje tarif nu ikke længere var opnåelig for ham.

Derimod kunne man ud fra sociale betragtninger tænke sig dagpengesatsen gradueret efter forsørgerforhold. Man kunne for eksempel sætte en lavere sats for personer i den alder, hvor man normalt ikke er familieforsørger, eller at der blev ydet børnetillæg. Sådanne gradueringer vil imidlertid i mangfoldige tilfælde komme til at ramme individuelt uretfærdigt, og de vil avle krav om en række millimeterreguleringer, som vil komplicere systemets administration og almene forståelighed. Derfor må det foretrækkes at sætte en ret lav almindelig sats og så (jfr. § 6) henvise den, der ikke kan klare sig for beløbet til den individuelle sagsbehandling, som den sociale bistandsadministration er indrettet på at klare.

Skal Danmark komme ud af sin folketingssskabte krise, er det – som bl. a. påvist side 6-7 i Fremskridt 1976-19 – nødvendigt, at det kan betale sig at få normalt arbejde på det nyttegørende private arbejdsmarked. Derfor må der være større afstand end nu mellem, hvad man får ud af sådant arbejde, og hvad man kan opnå af statspenge ved at være arbejdsløs. De nuværende arbejdsløshedsdagpengesatser er så høje, at de sætter skel mellem befolkningsgrupper. De baseres på medlemskab af arbejdsløsheds-kasser. Det er på længere sigt helt uholdbart, at skatteyderne betaler 4-5 gange så meget til et arbejdsløst ægtepar som for eksempel til et pensionistægtepar eller til uddannelsessøgende kærester. Når et arbejdsløst ægtepar i 1980 får eksempelvis 160.000 kr. i understøttelse, fører det til spændinger i forhold til dem, der – som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende – opnår væsentlig mindre indtægt ved at pukke dag ud og dag ind.

Som Ritt Bjerregaard udtrykker det:

»Det kan bedre betale sig at være arbejdsløs end studerende, selv på højeste uddannelsesstøtte.

Det kan bedre betale sig at være arbejdsløs end at få folke- eller invalidepension.